

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Ksawery Jan Paika

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 zgóry, półroczna \$6000; za przesyłką osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się \$3000; w Argentynie 6 pozdów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Południowej 2\$50 dolarów; w Birmawie 3 newy birmawskie

Adres Redakcji „Ludu”: Kurytyba — Aven. Dr. Jayme Reis 582

Adres dla listów: Kurytyba — Caixa Postal 155 — Paraná, Brasil

Adres Telegraficzny: Lud, Kurytyba

Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.

Do 8 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy 5\$000

Od 1 „ „ za każdy raz na stronie ogłoszeń 3\$000

Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki

Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam 3\$000

Ogłoszenia w tokale według umowy.

„O POVO“ — Jornal polono bisemanal

Cena numeru 300 rejsów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domatekiego, R. Pieta — Kubisa i Florekiego — W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.

Ciężkie chwile wsi polskiej

Kilka dni temu zamieściliśmy szereg obzernych telegramów o niebywalej klęsce powodzi w Polsce.

Obecnie nadchodzą już wieści zwykłą pocztą — dzienniki krajowe, całemi stronnicami opisują one niesłychane rozmiary klęski.

„Sprawa powodzi — pisze warszawski dziennik „ABC” stanęła ponad wszystkimi innymi. Tak obzernej klęski powodziowej, jaką przeżywa obecnie Polska na przestrzeni całego górnego a po części i środkowego dorzecza Wisły, nie notowano od bardzo długiego szeregu lat.

Rozmiary obecnej klęski potęguje fakt, że występuje ona właśnie w okresie żniw, co swielokrotnia wyrządzone przez nią spustoszenia.

„Tam — pisze jeden z dzienników — gdzie o tej porze polyskiwały sierpy i kosy, gdzie dzwoniły wesole pieśni żniwiarzy, gdzie wrzała praca przy zbieraniu obfitych plonów, zaległa tragiczna cisza. Niektóre rodziny straciły swoich najbliższych nie mając nawet pociechy sprawienia pogrzebu ukochanym zwłokom. Groźna i bezlitosna powódź porwała swoje ofiary unosząc je do morza lub obwołając je w niezgłębionych nurtach Wisły.

Wszyscy potracili swój dobytek. Bydło, konie, owce, drób i nierogacizna ginęły w oczach zrozpaczonych właścicieli, którzy ocalając życie własne i rodziny nie mogli myśleć o ratunku dla zwierząt, wychodowanych kosztem wielkich wysiłków. Trzeba znać poświęcenie i miłość polskiego właściciela do swego inwentarza, aby ocenili należycie jego rozpacze. Prawdziwe tragedie rozgrywały się w duszy chłopca na widok spustoszeń w stajniach i oborach. Mniejsza o żniwa, które za rok wydadzą może podwojone plony, lecz szkoda, niezmierna szkoda krów i cieląt, koni i źrebiąt, kur i świń, zapelniających zyciem mniejsze i większe zagrody.

Smutne jest zaiste pokłosie żywiołowej powodzi. Niema pa-szy dla inwentarza pociągowego, niema zboża chlebowego ani ziarna siewnego, niema jaj ani mleka, niema czem opędzić najpilniejszych wydatków, związanych z wyżywieniem własnej rodziny. Wszyscy cieszyli się już, że przednówek upłynął. Żniwa zapowiadały się wspaniale. Złote łany podzwaniały pełnymi kłosami zdając się wolać gospodarzy do zbożnej pracy.

Niewytlomaczone Wyroki Boskie zniszczyły nadzieje i ciężko dotknęły pracowity lud polski. Nie nam buntować się a przyjąć z pokorą zrzadzenie Stworzyciela świata. Trzeba

dogodzić się z sytuacją i radzić w celu ulżenia dole mieszkającym w strefie powodzi rodaków. Czem większa klęska, tem większa musi być nasza wytrwałość, z której zresztą Polacy zastępnęli przez wieki prześladowań i niewoli. Wszyscy jak jeden mąż pospieszmy z pomocą ofiarom i umożliwmy im przetrzymanie do lepszych czasów.

Ochotna pomoc całego społeczeństwa polskiego podnosi na duchu nieszczęśliwych powodzian.

Nietylko w Polsce ale także i zagranicą powstają komitety pomocy dla powodzian jak Ameryce Północnej, Niemczech, Francji.

W Argentynie n. p. zbiórka na powodzian odbywa się z wielkim powodzeniem. Polonja Brazylijska nie pozostanie w tyle.

Składajmy chętnie grosz na powodzian.

II. Zjazd Polaków z Zagranicy w Warszawie

Z Warszawy, drogą telegraficzną, donoszą że odbył się tam w gmachu Sejmu II Zjazd Polaków z Zagranicy w obecności Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Oprócz delegatów, którzy zajęli krzesła posłów, znajdowali się bracia Adamowicz, słynni lotnicy, którzy przyjechali na Zjazd samolotem z Ameryki Północnej.

Zjazd zagal i na nim przewodniczył prezes Władysław Raczkiewicz, marszałek Senatu. Mówcy podkreślili zbieg otwarcia Zjazdu z 20 tą rocznicą wy-marszu pierwszej kompanji kadrowej z krakowskich Olean-

drów pod wodzą komendanta Piłsudskiego. Marszałek Piłsudski nadesłał uczestnikom Zjazdu życzenia, zachęcając ich, ażeby swe dzieła wychowywali w tradycjach polskich.

Marszałek Raczkiewicz w mo-wie swej podkreślił, że głównym celem Zjazdu jest utworzenie Światowego Związku Polaków.

„Głęboko pokojowa polityka rządu polskiego — mówił Marszałek Raczkiewicz — daje rękojmę rodakom rozrzuconym po całym świecie, że nigdy nie będą narażeni na jakiś smutny zatarg.”

Marszałek Petain przepowiada prędką i groźną wojnę w Europie

„Przyszła wojna nadejdzie z błyskawicą pioruna.”

Na Kongresie oficerów rezerwy, odbytym w mieście Saint Melo, przemawiał Marszałek Francji, gen. Petain, obecny minister Wojsk.

W przemówieniu swem Marszałek Petain zaznaczył, że teraz, gdy się tego najmniej spodziewają, burza w Europie rozpętać się może z szybkością błyskawicy pioruna. „Wzywam Was — powiada Marszałek Petain do oficerów rezerwy — byście nie zapomnieli o przygotowaniach i byli gotowi poprowadzić armję przy pierwszej lepszej okazji i zapewniam Was, że przyszła wojna będzie straszna, brutalna i niespodziewana.”

W dalszych słowach Marszałek Petain stwierdzał niedostateczne szkolenie wojsk fran-

cuskich, zapewniając oficerów rezerwy, że ich obowiązkiem jest czuwać na tego rodzaju sprawami i wpaść ducha patriotyzmu w młode pokolenie francuskiego narodu, gdyż zaniedbanie tych spraw stanowić będzie w przyszłości o obro-nę Francji przygotowanej moralnie i materialnie na każde nieoczekiwane pokuszenie się nieprzyjaciela, który na wszelki sposób starać się będzie o odwet za poniesioną klęskę.

„Głęboko i patriotycznie ujęta akcja obronna jest jedynym środkiem zabezpieczającym Francję przed każdym napadem wroga, a temsamem stanowić będzie o utrzymaniu spokoju w Europie.” — powiada Marszałek Petain na zakoń-czenie swej mowy.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

CUDZOZIEMCY NA POLSKICH UNIWERSYTETACH

W roku ubiegłym na wszystkich polskich uczelniach wyższych studjowało 595 studentów o obcej przynależności państwowej. Stosunkowo najwięcej jest Bułgarów i Estończyków. Cudzoziemscy studenci zrzeszeni są w Klubie Studentów Cudzoziemców przy Polskim Akademickim Związku Zbliżenia Międzynarodowego „Liga”. Wy-mieniony klub przeprowadził o-

statnio ciekawą ankietę, która ustaliła przyczynę wybrania dla studjów Polski przez poszczególne członków Klubu. Większość (74 proc) przyjechała do Polski z ochęcią poznania obcego kraju. Niskie koszty utrzymania zachęczyły 44 proc. 50 proc. osób przyjechało z powodu braku odpowiedniej uczelni we własnym kraju, 38 proc. powzięło postanowienie przyja-

Listy z Argentyny

Liczny udział Polaków w Kongresie w Posadas

Posadas, 16 lipca 1934.

Polacy w Misiones wzięli w Kongresie Eucharystycznym w Posadas bardzo liczny udział. Kilku działaczy polskich w Posadas, przedewszyskim pp. Teodor Idzi, prezes Tow. „Krakus” i Jan Czajkowski, redaktor Orędownika, wystąpili z projektem, by zawiązać komitet w celu zorganizowania na mającym się odbyć kongresie eucharystycznym w Posadas, polskiej sekcji. W drodze z Apostoles do Carpusu z końcem maja na kilka godzin zatrzymałem się w Posadas i wtedy to projekt stał się faktem dokonanym. Tego jeszcze wieczora na plenum ogólnego komitetu eucharystycznego sekcja polska została zatwierdzona. Na prezesa honorowego sekcji polskiej zaproponowano nowomianowanego konsula polskiego w Posadas, p. Szmajko, który bardzo chętnie ten zaszczyt przyjął. Komitet sekcji polskiej rozpoczął swe prace; należało dołożyć wszelkich starań by Polonja misjonerska jak najliczniej i godnie była reprezentowana. Wszak taki kongres eucharystyczny, choćby tylko djecejalny czy prowincjonalny, tutaj na emigracji to nie tylko manifestacja religijna ale i narodowa. I dziś po zakończeniu całych tych uroczystości trzeba przyznać, że Prezydium Sekcji polskiej kongresu Euch. w Posadas spełniło swoje zadanie ku pożytkowi św. Wiary i chlubie mocarstwowej naszej kochanej Polski. Najpierw Prezydium Sekcji polskiej urządziło czterodniowe misje dla Polaków w Posadas, które się odbyły od 5-8 lipca b. r. w kościele parafjalnym. Nielicna jest nasza Polonja w stolicy Misiones; może najwyżej 50 rodzin i kilka pojedynczych osób.

Urzymywano nawet, że na misję stawi się najwyżej jakie-

30 osób. Zaraz w pierwszy wieczór, na pierwszą naukę misyjną zebrało się około 100 osób, przeważnie mężczyzn. Bardzo dobre wrażenie na wszystkich zrobiła obecność na nabożeństwie i nauce p. Konsula Szmajki z matką i żoną. Nasz rodak w Posadas, nad brzegami szeroko rozlanej leniwej rzeki Parany, pokazał, że bezcelowe i bezskuteczne są wysiłki wszystkich opiekunów, z obowiazu liberalnego, bezwyznanowego, komunistycznego — żydowskiego, by go wiary świętej pozbawić. Z uznaniem nieklamaniem wyrażali się tamtejsi kapłani, narodowości obcej o naszych rodakach, śledząc i przypatrując się tej pierwszej zapewne misji polskiej w stolicy Misiones, w Posadas. Żalowali, że nie znając języka, nie mogli w niej uczestniczyć osobiście. Na zakończenie misji w niedzielę 8 lipca odbyło się uroczyste sumę z wystawieniem w Najśw. Sakramentu i kazaniem. W czasie sumy śpiewał cały kościół polskie pieśni, a raczej Msza św. polska: „Na stopniach Twej...” Wielu Argentyńczyków wstąpiło się ze skupieniem w też same polskie melodie i słowa, których nie rozumieli; a po nabożeństwie, gdy szło się liczne pochwyty i uznania dla Wiary św. jakiejś świadectwo dały rzemie rzucaków z Posadas, zebrane w kościele. Takie proste, skromne nabożeństwo polskie więcej się przyczyniło zapewne do podniesienia naszego znaczenia wśród obcych, niż wszystkie szumne programy, poczynienia, puste frazesy partyjotyczne na ustach różnych „dyplomowanych patriotów”, których niesiety na emigracji kręci się tak wiele, obficie ozerplanych ze skarbów naszej zamorskiej Ojczyzny. (Dok. nastąpi) Ks. Jan Wiśniewski.

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI UTWORZYŁA NA BABIEJ GÓRZE REZERWAT PRZYRODY

Na dorocznym posiedzeniu Polskiej Akademji Umiejętności, które odbyło się w dniu 16 czerwca b. r., Prezes prof. Stanisław Wróblewski, podał do publicznej wiadomości uchwałę Walnego Zgromadzenia członków tej wysokiej Instytucji naukowej, mocą której utworzony został na Babiej Górze rezerwat przyrody, będący zawiązką Babiogórskiego Parku Narodowego. P. prezes Wróblewski m. in. oświadczył: „Walne Zgromadzenie Akademji w

dnju 22 marca, stwierdzając znaczenie jakie ma dla nauki ochrona przyrody i tworzenie rezerwatów, uchwaliło uznać za rezerwat obszar szczytowy Babiej Góry o powierzchni prawie 650 ha — obszar, którego znaczna część była dla poprzedniego właściciela źródłem dochodów. Uchwala ta godzi postulat naukowe ochrony przyrody z ogólnymi interesami nauki, którym służy majątek Akademji, a równocześnie przyniosła zadowolenie nawet

tem, którzy najwyżej odozuwają piękno przyrody.

WŁOKIENNICZY PRZEMYSŁ POLSKI EKSPORTUJE DO KRAJÓW PÓŁNOCNYCH

Za ostatnie dwa miesiące z okręgu przemysłu białostockiego wyeksportowano zgró za sumę 1,000,000 złotych tkanin do Chin, Mandżurji, Syrii, Afryki Północnej i Południowej, Anglii, Iraku, Finlandji, Norwegji.

Wyroby włókiennicze polskie zyskują uznanie na całym świecie i uważane są za jedne z najlepszych.

Razem należy, że zdolność produkcji wszystkich fabryk włókienniczych w Polsce zdolna jest zaspokoić zapotrzebowanie rynku wewnętrznego w krótkim czasie bo... jedno go miesiąca.

Emigracja do Brazylii

Wmyśl nowego dekretu władz brazylijskich wszyscy emigranci będą musieli posiadać wezwanie (termo) władz brazylijskich oraz niezależnie od tego będą musieli przedstawić przy uzyskaniu wizy czek na 3,000 milrejsów od osoby powyżej lat 12 i na 2,000 milrejsów dla osoby poniżej lat 12. Czeka będą musieli być wystawiane na instytucję bankową w Brazylii.

Rodziny rolnicze udające się na kolonie, będą załatwiane specjalnymi przepisami. Sprawa ich wyjazdu będzie najprzód potwierdzona przez władze centralne w Rio de Janeiro.

Według posiadanych informacji, w Polsce znajduje się pewna ilość emigrantów do Brazylii, którzy posiadają wezwania, na podstawie których mogliby wizy uzyskać.

Wszyscy zatem posiadacze wezwania, powinni we własnym interesie ponownie przedstawić swoje dokumenty do biur Syndykatu Emigracyjnego, aby ostatecznie wykażać, czy wiza będzie udzielona i do jakiego terminu.

Syndykat Emigracyjny podjął starania, aby termin wprowadzenia w życie nowego dekretu został przesunięty.

OSTRZEŻENIE DLA EMIGRANTÓW DO BRAZYLII

W prasie warszawskiej ukazało się prywatne ogłoszenie do pracowników rolnych z tem, że „Banque pour le Commerce et le Tourisme International” 49 Fg. Montmartre, Paris, dostarcza wiz, biletów kolejowych i biletów okrętowych.

Zwracamy uwagę, aby nikt nie kierował do wyżej wspomnianej instytucji żadnych listów, znaczków pocztowych, ani pieniędzy, dopóki władze emigracyjne w Polsce nie zbadają zamierzeń wyżej podanego banku.

Wszystkie więc osoby, zamierzające wyjechać do Brazylii, powinni w pierwszym rzędzie zwrócić się do biur Syndykatu Emigracyjnego.

Polacy, robotnicy rolni, zamieszkałi we Francji, powinni się zwrócić do wszelkiej informacji związanej z wyjazdem do Brazylii, do Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie, przy ul. Alberta I, Króla Belgów nr. 7.

Po otrzymaniu bliższych informacji o działalności emigracyjnej „Banque pour le Commerce et le Tourisme International” 49 Fg. Montmartre Paris, Syndykat Emigracyjny poda oddzielny komunikat.

Z Brazylii

INSTALACJA RADY FEDERALNEJ HANDLU ZAGRANICZNEGO

W Rio de Janeiro w pałacu Itamaraty pod przewodnictwem prezydenta Republiki odbyło się pierwsze instalacyjne zebra-

Komitet pomocy ofiarom Powodzi w Polsce

W celu ułatwienia składania ofiar, Komitet rozesłał listy do zbierania składek, zaopatrzone w podpis zarządu, następującym instytucjom i osobom:

- 1) Związek Tow. „Oświata (Av. Jayme Reis 563), Kurytyba.
- 2) Związek Polski (gospodarz p. Tymński), „
- 3) Tow. Tadeusz Kościuszko—Łączność i Zgoda, „
- 4) Administracja „Ludu” (p. St. J. Papugóné), „
- 5) Sklep Domański i S-ka (plac Tiradentes), „
- 6) Sklep p. E. Złazińskiego (ul. Saldanha Maranhão), „
- 7) Sklep p. Mieczysława Floreckiego (plac Tiradentes), „
- 8) Ksiądz Jan Palka, „
- 9) P. Tomasz Porat, Kurytyba.

Na listy powyższe można składać wszelkie ofiary.

Złożyli na powodziar:

Z poprzedniej listy	2895000
Ks. Proboszcz S. Kandora z Orleansu	503000
Ks. Proboszcz J. Wiślicki z Santa Candida	303000
Franciszek Szuber z Kurytyby	200000
Wincenty Kabza	200000
Bolesław Drązek	200000
Józefa Skrzyszowska z Santa Candida	100000
Marcin Jaruga (Hotel Martins), Kurytyba	200000
C. E. Schulz i Cia z Kurytyby	100000
Ks. Jan Palka	100000
Stefan Sikorski z Kurytyby	50000
Jakób Rybacki	50000
Humberto P.	30000
Zofia Jacewicz	20000
Aniolkowski	10000
T. Zesse	10000
Razem	4965000

Ponadto Komitet wystarał się w Banku Francusko-Włoskim w Kurytybie o bezpłatne przesłanie (po opłaceniu tylko znaczków podatkowych) do Polski większych sum na rzecz powodziar w Polsce.

Kurytyba, dnia 10 sierpnia 1934.

Komitet pomocy ofiarom powodzi w Polsce.

nie Federalnej Rady Handlu Zagranicznego. Podczas zebrań prezydent Getulio Vargas wygłosił przemówienie, w którym podkreślił wielkie znaczenie Federalnej Rady w zakresie położenia gospodarczego całego kraju.

Rada Federalna Handlu Zagranicznego składa się z trzech izb: 1) Kredytu i Propagandy; 2) Produkcji, Opłat i Przewozu; 3) Handlu i Umów.

NOWY DOWÓDCA I OKRĘGU WOJSKOWEGO

W Rio de Janeiro w obecności ministra Wojny, gen. Góes Monteiro i innych wysokich dostojników armji, generał Alvaro Mariente, zamianowany obecnie ministrem Najwyższego Trybunału Wojskowego, przekazał dowództwo I. Okręgu Wojskowego generałowi Guedes de Fontoura, który sprawować będzie ten urząd tymczasowo, aż do przyjazdu nowego właściciwego dowódcy, gen. João Gomes Ribeiro Junior.

ZGON MARSZAŁKA CARVALHO ALBUQUERQUE
W Rio de Janeiro zmarł marszałek Antonio Pires de Carvalho Albuquerque.

ILU DEPUTOWANYCH WYBIERA KAŻDY STAN

Wysoki Trybunał Wyborczy ustalił liczbę deputowanych każdego stanu, a mianowicie: Amazonas 30, Pará 30, Maranhão 30, Piauí 24, Ceará 30, Rio Grande do Norte 25, Paraíba 30, Pernambuco 30, Alagoas 30, Sergipe 30, Bahia 42, Espírito Santo 25, Rio de Janeiro 45, Minas Geraes 48, São Paulo 60, Goiás 24, Mato Grosso 24, Paraná 30, Santa Catarina 31, Rio Grande do Sul 32.

Deputowani ze związków zawodowych będą wybierani później po wyborach październikowych, gdy Konstytuanci stanowe przemienią się w zwyczajne zgromadzenia stanowe ZBIORY KAWY

Tegoroczne zbiory kawy w całej Brazylii obliczają na 14.102.000 worków, a mianowicie w S. Paulo 8.388.000, w Minas 2.867.000, w Espírito Santo 1.250.000, w Rio de Janeiro 900.000, w Paraná 220.000, w Bahia 202.000, w Pernambuco 200.000, w Goyaz 75.000 worków kawy.

Paraná

PANUJE POSUCHA

Od kilku tygodni panuje w Paraná posucha. Z powodu braku deszczu rolnicy nie mogą przystąpić do wiosennych zasiewów,

KURYTYBA

ODJAZD KONSULA GEN. DR. R. STANIEWICZA DO POLSKI

W ubiegły czwartek odjechał z Kurytyby Dr. Roman A. Staniewicz, konsul gen. R. P. wraz z swą Małżonką, żegnany na stacji kolejowej przez personel konsularny w p. konsulem Dr. Czesławem Kulikowskim, przedstawiciel władz i niektórych instytucji.

POWRÓT DEPUTOWANYCH PARANY Z RIO

Deputowani do Zgromadzenia Narodowego Konstytuanci z Parany, porucznik Idalio Sardenberg i dr. Antonio Jorge Machado Lima mają w tych dniach powrócić do Kurytyby.

OSTRZEŻENIE PRZED OSZUSTWAMI

Bardzo często się zdarza, że w nieszczeru bliźniego, wielu nieszą z pomocą, ale niestety trafiają się jednostki wyzute z czel i wiary, które nadużywają dobroczynności i zbierają datki rzekomo na cele społeczne lub ofiary klęski, zebrane pieniądze zatrzymują dla siebie. Możliwym jest, że i obecnie niejedyn oszust będzie pragnął zarobić na klęsce powodzi w Polsce.

Ostrzegamy Szanownych Czytelników, żeby ofiary na powodziar składali tylko osobom dobrze im znanym i godnym zaufania w danej kolonii, o których są przekonani, że powierzone im składki przekażą Komitetowi pomocy ofiarom powodzi w Polsce.

Niech nikt nie daje ofiary na powodziar osobom nieznanym. Wrazie urządzania składek przez podejrzanych osobników należy zażądać od nich wylegitymowania się, oraz zasięgnąć informacji w redakcjach pism polskich w Kurytybie.

WYSUNIĘCIE KANDYDATURY MANOELA RIBASA NA PRZE WODNICZĄCEGO KONSTYTUANTY STANOWEJ

Partja Społeczno-Demokratyczna wysunęła kandydaturę interwentora Manoela Ribasa na przewodniczącego Zgromadzenia Konstytuanci stanu Parana.

PISMO „SARMATA” W NOWEJ SZCIE

Stowarzyszenie Studentów „Sarmata” w Kurytybie znówiło wydawanie własnego organu p. t. „Sarmata”, oddzielnie a nie jak dotąd w formie dodatku do „Naszej Pracy”.

Redaktorem „Sarmaty” jest

p. Wincenty Flenik, student medycyny.

W tych dniach ukazał się „Sarmata” za miesiąc sierpień b. r.; numer ten przedstawia się wcale okazale; język poprawny, styl czysty; materiał starannie dobrany i opracowany, bogato ilustrowany.

Młodemu „Sarmacie” życzymy powodzenia. Red.

P. S. „Sarmata” można nabyć w siedzibie Sarmacji, na Brigadeiro Franco, 1853 u p. Mieczysława Floreckiego (Skład Charutaria) plac Tiradentes, i u Wincentego Flenika (Redakcja Lud).

O TEM I O OWEM

Smutkiem okrywają się polskie serca, gdy się czyta uwłaczające artykuły i niepoehlebne zdania o naszej tu emigracji, czego tyle ostatnio doświadczyliśmy, lecz nie możemy narzekać i na brak radośnych dla nas momentów do jakich, między innymi zaliczamy: składanie honorów polskiemu pilotowi Skarżyńskiemu, pochwał polskim śpiewaczkom Domanie i Werwińskiej, poehlebne wzmianki o polskim chorze św. Stanisława o stałno również i o polskim chorze przy kościele św. Wincentego słyszy się poehlebny ocenę, choć liczy on sobie zaledwie parę miesięcy istnienia. Obecnie Zarząd „Centro Operario Catolico do Parana” umieścić w oknie wystawowym na Rua Quinze N. 333 swój nowy, wspaniały, artystycznie wykonany sztandar, od kilku dni oglądany i podziwiany przez liczną publiczność. Po między oglądającymi ten sztandar łatwo dostrzedz nasze — polskie — oblicza nacechowane jakimś niezwykłym zadowoleniem, co jest łatwo zrozumiałe, gdy się przeoczyła na umieszczonej przez właścicieli sztandaru kartce napis: „Executado no Collegio da Medalha Milagrosa das Irmãs de Caridade Avenida Cruzeiro N. 2.” (Sztandar został wykonany w Kolegium Cudownego Medalika Sióstr Miłosierdzia przy Avenaldzie Cruzeiro N. 2) w Kurytybie a więc jest to dzieło także rąk polskich — zaszczytnie znanych Sióstr Miłosierdzia. St. Gawędziarz.

São Paulo

STREJK W SANTOS

W Santos wybuchł strejk robotników; przebieg strejku jest bardzo groźny. Strejkujący posunęli się do gwałtów i zamachów; polioja, żeby utrzymać porządek publiczny powzięła surowe zarządzenia.

Rio Grande do Sul OBOWIAZKOWE PODAWANIE RYB W RESTAURACJACH

Rząd stanowy, żeby zwiększyć spożycie ryb, wydał dekret, w którym nakazuje podawać ryby do stołu we wszystkich jadłodajniach rządowych, czy to będą wojskowe, czy też cywilne; dekret przepisuje porcję 400 gr. na tydzień; ryby muszą być pochodzenia krajowego.

CENY PSZENICY IDĄ W GÓRĘ

W Rio Grande do Sul cena pszenicy podniosła się z 20\$000 na 25\$000; również cena maki pszenicznej idzie w górę. „DZIEŃ KOLONISTY”
W Rio Grande do Sul obochodzono bardzo uroczyste dzień 25 lipca b. r. jako rocznicę przybycia pierwszych kolonistów do stanu.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

— P. B. K. — Artykuł pański o rocznicy nadszedł spóźniony. Na przyszłość upraszamy o łaskawość wcześniejsze wysłanie.

— P. A. Bujno — W okręgu erechimskim już posiadamy korespondentów. Dziękujemy za gotowość do uslug.

— P. S. Ostrek — Pieniądże otrzymaliśmy; dziękujemy.

— P. St. Felski — Nadesłany list przesłałiśmy pod wskazanym adresem.

Poznajmy nasze prawa i obowiązki

Konstytucja Brazylii

Rozdział I.

O ORGANIZACJI FEDERALNEJ

Ustęp I.

Postanowienia wstępne.

(Ciąg dalszy)

Art. 12. — Związek nie będzie interwenjował w sprawach władz wch stanom jak tylko w następujących wypadkach:

I. żeby utrzymać całość narodową;

II. żeby odpędzić obcy najazd, lub jednego stanu na inny;

III. żeby położyć koniec wojnie cywilnej;

IV. żeby zabezpieczyć wolne wykonywanie jakiegokolwiek z władz publicznych stanowych;

V. żeby zapewnić zachowanie zasad konstytucyjnych, wyścogólnionych pod literami „a” i „b” artykuła 7. nr. I i wykonanie praw federalnych;

VI. żeby zreorganizować finansowe stanu, który, bez przyczyny i powodowanej wyższą siłą, zawiesił, przez więcej niż dwa lata z rzędu płatnie osetek od długów skonolidowanych;

VII. żeby wykonać nakazy i rozporządzenia sądowe i trybunałów federalnych;

Par. 1. — W wypadkach pod nr. IV. a tak samo dla zapewnienia zachowania zasad konstytucyjnych (art. 7. nr. I) interwencja będzie ustanowiona prawem federalnym, które jej ustali zakres i trwanie, przy czym może być przedłożona nowemu rozporządzeniem. Izba deputowanych będzie mogła wybrać interwentora lub też upoważnić prezydenta Republiki do zamianowania go.

Par. 2. — Wrazie gdy zajdzie pierwszy wypadek pod nr. V interwencja dopiero wtedy nastąpi, gdy Najwyższy Sąd na wezwanie głównego prokuratora Republiki, nie tapozna się z prawem, które ogłoszono i nie zgłosi jego konstytucjonalności.

Par. 3. — Po między rodzjami przeszkód w wolnym wykonywaniu władz publicznych stanowych (nr. IV) zaliczają się:

a) przeszkoda w wykonywaniu praw i dekretów władzy ustawodawczej, wyroków i nakazów sądowych i trybunałów;

b) Niesprawiedliwiona niewypłaata przez przeszło trzy miesiące w tym samym okresie budżetowym, pensji jakimkolwiek członkowi władzy sądowej;

Par. 4. — Interwencja nie zawieszona, jak tylko prawo stanowe, które ją spowodowało, i tylko czasowo przerywa urzędowanie władz, dając jej przyczynę i których odpowiedzialność będzie ustalona.

(C. d. n.)

(T. 4)

Naucz się bronić

Broń się przed zniechęceniem, przed pesymizmem, który zawsze jest skutkiem przemęczenia fizycznego i umysłowego, braku fosforu lub fosfatu.

Dla takich osób lekarstwo jest łatwiej odpoczynie, dobre odżywianie się i zacycie jednej lub dwóch seryj zastryków, zwanych Tonofosfan, które posiadają właściwości wzmacniania organizmu, specjalnie systemu nerwowego, powodując równocześnie przemianę w komórkach, co ułatwia lepsze wykorzystanie pokarmów i lepsze wydzielenie resztek z organizmu.

Oto więc, dla zwalczania pesymizmu jako „choroby”, spowodowanej utratą składników chemicznych, lekarstwo jak proste i skuteczne. Poradz się swego lekarza w tej kwestji.

Dr. Sylvino P. de Araujo VORONOFF
wynalazca brazylijskiego lekarstwa

Fluxo Sedatina

Kobieta jest oceniona.
Słynny ten lekarz brazylijski jak również uczonej rosyjskiej wynalazł lekarstwo

FLUXO SEDATINA
Pewna pani cierpiąca na choroby kobiece a po zacycie lekarstwa Fluxo Sedatina doznała w przeciągu dwóch godzin ulgi; organizm jej został uregulowany wszelkie bóle zniknęły na zawsze.

Fluxo Sedatine zalecają lekarze i akuszerki.

Fluxo Sedatine używa się we wszelkich szpitalach i Domach Zdrowia w São Paulo i w Rio.

Fluxo Sedatine można nabyć w aptekach.

Na żądanie daje się porady przysługującym znaczki na list.

BIO — Rua Alameda 105.

Klinika Dentystyczna
JAN SKAŁSKI
Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przejmuje w każdej chwili.
Rua Brigadeiro Franco N. 1985.
róg Aquidabam — CURITYBA

DLACZEGO PŁACISZ
LOKATORNE?

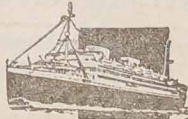
Dlaczego nie jesteś właścicielem domu?
Za 5\$000, 10\$000, 20\$000 miesięcznie, możesz nabyć własny dom w firmie

Empreza Constructora
Universal Ltda,

która daje go swoim członkom. Pieniędzy swych nigdy nie stracisz.
Zażądaj informacji przy
Rua 15 de Novembro 384 — Kurytyba.

Jest do sprzedania »Botequim« przy Avenida Cruzeiro 396, w pobliżu Caixa de D'Água.

Mala Real Ingleza

ALMANZORA 11-go Sierpnia do Rio, Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

— 0 —
Do Montevideo i Buenos Aires:

Alcantara	13 Sierpnia
H. Monarch	21
Arlanza	28

Z Santos do Europy:

Almanzora	11 Sierpnia
H. Brigade	13
Alcantara	25
H. Patriot	27

Sprzedaje się szycikarty 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Litwy, Irlandji, Czechosłowacji, Jugosławji, Austrii, Rumunii, Bessarabji.
Informacji udzieli Agencja:

Cia Marte
Rua 15 de Novembro 257-261 — Caixa postal 220 — CURITYBA

AFFONSO P. ETZEL
Chirurg - Dentysta
Wykonanie sumienne, szybkie i gwarantowane. Gwarantuje wyjmowanie zębów bez bólu.
Kons. i Rez.: Rua Fl. Peixoto 685
Przyjmuje od 9 do 11 i od 2 do 6-jej.

Potrzeba **SEUZAÇEJ**, od 15 do 16 lat do pomocy w kuchni, która mówi po brazylijsku. Informacji udziela się przy Rua Barão Rio Branco 182 piętro.

Dr. Carlos Heller
Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. — Kibnika ogólna. Leczy specjalnie choroby skórne, wernyeczne, pęcherza i włosów.
Klinika dla dzieci. — Leczy zylak oraz rany na nogach bez operacji.
Konsultorium: Nad Farmacją »Brasil«
Praca Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-szej i od godz. 4-jej do 6-jej.
Rez. Rua Comendador Araujo 970 — Telefon 424.

GARBARNIA
Jest do sprzedania Garbarnia z kompletnym urządzeniem, cyrkularką i młynkiem do mielenia kory, poruszanych maszyną parową.
Odległość od stacji 200 metrów.
Zgłaszać się:
Franciszek Selner — Marechal Mallet — Paraná.

... Assim fallou "seu" Tónico Underberg:

Vê como é boa a tua mulhersinha; Preparou-te um quilite na cozinha; Se o não quiser comer, por indispósito, Isto por certo causa-lhe um desgosto. Toma Underberg, o estomago concerta, E o appetito te volta pela certa.

Um calice por dia — dá saúde e alegria

APTEKA „TIRADENTES“

Aptekarz: KUNO KLEEMANN

Kurytyba — Praca Tiradentes 398 — Telefon 1084

Bogaty skład nowo sprowadzonych artykułów drogerijnych i aptecznych, krajowych i zagranicznych, perfumerji, mydełek, artykułów gumowych, aniliny i t. d. — Recepty lekarskie wykonuje się sumiennie i po cenach umiarkowanych.

W aptece tej udziela kilku lekarzy porad lekarskich.
MÓWI SIĘ I PO POLSKU.

Dr. Dante Romanó

AKUSZER - OPERATOR

Profesor Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.

Leczy syphilis, drogi moczowe, djaternja.

Klinika dla Panien.

Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowemi.

Konsultorium: Farmacja Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.

Praca Tiradentes 554.

Praca Senador Correia 4.

Mydła toaletowe sztuka 1\$000
Pasty do zębów.

FLORECKI, Praca Tiradentes 508.

Wszystkie cement, cegły, piasek, dachówki, drzewo do budowy i t. p.

MACEDO & Cia.

Posiadają największy skład wszelkiego **MATERJAŁU DO BUDOWLI** którego dostarczają w małej i wielkiej ilości — Wykonują plany i kosztorysy.

Udzielają wszelkich informacji.
Rua João Negrão N. 621 — CURITYBA
Telefon 869 — Caixa posta 387

APTEKA

HUMANITARIA — DROGARIA

Rua Dr. Trajano Reis N 37 — Kurytyba
Wszelki wybór lekarstw i preparatów krajowych i zagranicznych po cenach niskich.

Recepty lekarskie załatwia się prędko i sumiennie.

CASA FABRICAS

Materiały różnych gatunków

Ceny stałe

Praca Coronel Enéas 1

— 1045 —

w jakis cudowny sposób. Nie był on naturalnie żadnym baronem Gülden, tylko prostym awanturnikiem.

Norberg wcale nie był zachwycony tą trafną oceną swej osoby, pożegnał się więc wkrótce i odszedł.

Portjer odprowadził go niziemi ukłonami aż do przedsionka hotelu.

Kiedy Norberg rozmawiał w loży. Szmid stał na ulicy pełen niecierpliwości i rozmyślał nad tem, co ma począć, kiedy nagle, ku wielkiej swojej radości, zobaczył nadjeżdżających drożką Dorna z wiernym Bimbo.

— No, Szmid kochany, co się tutaj dzieje? — zapytał Dorn poruszony.

— W tej chwili Norberg wszedł do hotelu.

— Norberg?! — zawołał Dorn z radością. Poznajesz go?

— Przypuszczam, że się nie mylę. Widziałem go najprzód pod maską, którą pan mi opisał, a potem włożył inną.

— Czy nie wiesz, co on robi w tym domu?

— Jest w loży portjera.

— A gdzie Kamilla?

— Nie wiem, panie komisarzu. Ale Norberg pewnie wie i na ślad nas naprowadzi.

— Mnie się zdaje, że już naprowadził! — odparł Dorn szybko. Są oboje tu napewno, a nie gdzie indziej.

— Idzie! — szepnął Szmid, wskażąc na Norberga, który właśnie wychodził z przedsionka.

— Co, ten siwy pan z długą brodą? — zapytał Dorn zdziwiony. Kto wie, może masz rację? — dodał, przypatrując się uważnie ruchom męża Kamilli. Dowiemy się zaraz, czy to on, czy nie on.

Z temi słowy podszedł defektyw do dumnie kroczącego hrabiego Waldsteina.

ROZDZIAŁ CLXXI.

Po długiej rozłące.

Po rozstaniu się z Dornem na dworcu, Melanja i księżna pojechały do pałacu Zygmunta.

Popychana niecierpliwością i tęsknotą za synem i bratem, Melanja wbiegła po schodach.

Otworzyła pierwsze lepsze drzwi, wpadła do oświetlonego pokoju i znalazła się wobec Lizy, ojca jej i Günthera.

— Panie na wysokościach! Pani hrabina! — zawołał Günther, a wszyscy z okrzykami radości naprzeciw Melanji pospieszyli.

Wierny, dawny rządcza ze łzami w oczach ujął jej rękę i ucałował z szacunkiem.

— O jasnie pani, ukochana, dobra! — rzekł głosem drżącym ze wzruszenia, a więc dano mi było panią jeszcze zobaczyć! Ach, chwila ta płaci za wszystko złe, com wycierpieć musiał.

— I ja też cieszę się, kochany Güntherze, że mogę powitać znów dzielnego i wiernego sługę domu naszego! — rzekła Melanja i serdecznie uściśnęła dłoń rządcy. Ach, a oto Müller i Liza? — ciągnęła, zwracając się ku nim z wyciągniętą ręką. Pamiętasz, Lizo, kiedyś to pewnego dnia zobaczyła mnie u pani Dubok jako pannę z magazynu?

— O, jasnie pani, gdybym wtedy przeoczyła, kto pani jest — wyjąkała Liza. Pani przecież zawiądzęcam, że pan Doro mnie odnalazł i zdołał u wolnić z rąk okrutnej nieprzyjaciółki.

— Nie mniej niż ja wycierpiałas przeżycie złości ludzkiej, drogie dziecko! — odparła Melanja i przyciągnęła Lizę ku sobie. A wtedy, gdyśmy udęczone rozpaczy oddać się chciały, nie przypuszczaliśmy, że Bóg wszystko na dobre obróci. Tak Lizo, ty pocieszyłaś mnie wtedy w świątyni,

— 1042 —

— A więc jest to zwykły awanturnik! — powiedział książe pogardliwie i poszedł szybko do swego gabinetu.

Bogu dzięki wszystko w porządku! — powiedział, przepatrując swoje biurko. Zobaczymy teraz, czy u ciebie czego nie brakuje.

Poszli oboje, a Kamilla krzyknęła z wielokrotnością, rzuciwszy okiem na stolik:

— Moje kosztowności! Nie ma moich klejnotów! O, lotr nikczemny!

— Klejnoty hrabiny Reichenbach? — spytał książe.

— Tak, tak! A lotr! A lajsdak przekłty! — krzywała, trzęsąc się ze złości. Ale ja muszę je mieć z powrotem. Trzeba zawiadomić policyję! Nikczemny z dzieje nie może być jeszcze daleko!

— Policyję? — powtórzył książe z namysłem. Dajmy temu spokój. Niech lepiej policyja nie miesza się w nasze sprawy.

— Masz rację! — odparła z rozpaczą i westchnieniem. Ale czyż możemy dać mu ujść bezkarnie? Przecież te kosztowności mają wielką cenę.

Kupię ci nowe, takie same, najdroższe — poobeszał ją książe. Teraz już cicho będziecie, a jutro rano ruszamy w drogę.

Kamilla jednak nie mogła się tak szybko uspokoić.

Przez długi czas jeszcze w duchu przeklinała nikczemnego Norberga.

Wieczorem po kolacji, Kamilla pomyślała o wykonaniu planu zamordowania księcia.

Pieszoziwiłszy była i słodsza, niż kiedykolwiek, i obalamuony, skazywany na śmierć książe nie przeoczał zagrożenia mu niebezpieczeństwa, nie umiał czytać w oczach Kamilli; uszczęśliwiony był, porwany jej namietnością, którą uważał za objaw prawdziwej miłości.

Kamilla była pewna, że doprowadzi do skutku zbrodnię swój zamiar, bo książe pomagał jej, sam nie domyślając się tego.

Kazał przynieść szampauna, odparł brodatego służącego i został sam z Kamilla.

Na tę stanowczą godzinę włożyła suknie, która piękność jej do szczytu podnosiła, a zakochany książe stracił głowę do reszty.

Swoją drogą dzisiejsze wydarzenie nie zatarło mu się jeszcze w pamięci;

przychodziły mu ciągle na myśl słowa Norberga, i zdyderczy śmiech lotra brzmiał mu ciągle w uszach.

Kamilla zauważyła, że chwiliami zapadał w zadumę i odgadła jego myśli.

Ale umiała rozpoznać je i podniecać go coraz bardziej.

Mówiła o przyszłości, która uśmiechała się do nich tak rozkosznie, a myślała przytem o strasznych swym zamiarze.

Często sięgała ręką do kieszeni i dotykała palcami małej flaszczoiki z trucizną, którą dziś kupiła, i z tęsknotą oczekiwała na tę chwilę, w której użyć jej będzie mogła.

Z tajemniczą radością zauważyła, że obfita ilość szampauna, wypiła przez księcia, uderza mu już do głowy.

Jeżeli upiła się zupełnie, to plan jej doskonale się uda, bo książe nie będzie mógł baczyć na jej ruchy.

Należało ciągle, aby pił więcej, nie myślał o tem, że tym sposobem wzbudza w nim podejrzenie.

Ale książe zdawał się być dalekim od wszelkiej nieufności.

Siedzieli przylutni do siebie, śmiejąc się, rozmawiając i trącając się kryształowemi kielichami, pełnemi perlącego się płynu.

Nareszcie książe wsparł się ciężko na ramieniu Kamilli i wybełkotał:

— Chodźmy spać!

— Po co? — zmieszała się wesoło. Jąbym chciała właśnie przepędzić wesoło wieczór. Jeżeli znudzony jesteś, no, to przygotuj ci filiżankę monej czarnej kawy, która cię zupełnie odświeży.

— Dobrze, najdroższa! — odparł sennym głosem. Ale w takim razie musisz i ty zmnąć się napić.

— Naturalnie!

Wstała i poszła do kredensu, zapaliła maszynkę spirytusową i zaczęła gotować kawę.

Książe leżał w rogu sofy z przykniętymi oczami, i spoglądał na nią od czasu do czasu.

Kamilla stała tyłem do niego.

Nalęwając wonną mokkę do filiżanek, rzuciła na niego ukradkowe spojrzanie.

Zdawało jej się, że książe ma oczy zupełnie zamknięte.

Spisał? — zapytała półgłosem.

Książe nie ruszył się i nie odpowiedział.

NAWOZY SZTUCZNE

WIELKI SKŁAD DOBRZE WYPROBOWANYCH NAWOZÓW:

Mączka z kości marki „PARANA“

Mączka z Surowej Kości,

Specjalne mieszanki do wszelkiej UPRAWY.

Import Nawozów Sztucznych wprost z Zagranicy:
SUPERFOSFAT 18 PROC.,
SALETRA CHILIJSKA, KALI, KAINIT,
SÓL SIARKOWA, AMONJOWA,
WĘGIEL POTAZOWY I INNE.

Albano Boutin & Cia.

CURITYBA — Avenida Capanema N. 155 — PARANA.

Przedłużenie ulicy Sete de Setembro — Telefon 226 — Caixa Postal 332.

GARBARNIA, FABRYKA NAWOZÓW SZTUCZNYCH, KLEJU I PASÓW.

Sklep

Artykułów Spożywczych

Rocha Piekarza i Tomasza Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną

PRACA COBONEL ENEAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO — CURITYBA

Cia. de Terras Norte do Paraná

LOTY na REZERWIE POLSKIEJ za gotówką lub czteroletnie spłaty po 400\$00⁰⁰ za alvier. Ziemia pierwszorzędna „Terra roxa apurada“, Wydaje z aliera, bez jakichkolwiek nawozów: 6000 kg. kukurydzy, fasoli po 3000 kg. dwa razy do roku, kawy aż do 400 arów z 1000 krzaków. Niema „Sauvas“. Wysokość średnia 600 m. Każden lot ma drogę aut. i wodę. Klimat bardzo zdrowy. Kolej żelazna w budowie, aż do końca roku przejdzie przez Londrine odległą 16 km. od Rezerwy Polskiej. Kupujący ziemię mają pierwszeństwo do drogi na kolei. — Błki czas korzystajcie z niskiej ceny Wokół Rezerwy Polskiej już jest znacznie drożej.

Tylko przez Agenta upoważnionego

Uwaga! Dla kupujących dojazd koleją IGNACY SZANKOWSKI z Cambará, lub Ourinhos, aż na miejsce. Cambará — Paraná. tam i z powrotem za darmo, bez obowiązku kupna.

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN D-RA HOMMELA

roczpo w szech nione poczym świecie już od 85 lat działa znakomicie przeciw: **Anemii, Sklerozie, Suchoćm, Malarji, Neurastenji, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofufom, astenji, i t. d.**

Lekarstwo

HAEMATOGEN D-ra Hommela działa ze skutkiem.

100 Cygar 7\$000
Lampki Philips 3\$500
Świeże nasiona, tuzin 2\$000
CHARUTARIA LIBERTY
Praça Tiradentes 305.

Z pośród wszystkich trunków pić tylko piwo marki POMEBA

Tuzin 14\$000.

Originalny niedorównany galunek produkowany wyłącznie przez browar Cervejaria Cruzeiro — Curitiba — Tel. 495 i 751.

leczy reumatyzm, bóle, piersiowe, bóle zębów uszu, newralgi, kolki, świeże rany i t. p.

Lekarstwo zazywa się przez nacieranie

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

SZKŁA I FABRYKA LUSTER

SZKŁO

do okien fantazyjnych, szkło ozdobne rzeźbione, matowe, szlifowane, kryształowe, można nabyć u nas w każdej ilości i mierze na zamówienie. Wstawia się szyby wyżej wymienione do kościołów i domów. Sprzedaż hurtownia i detaliczna. Ceny niskie.

LUSTRA DLA MEBLI

w formie: kwadratu, owalu i innych kształtów. Największy miejscowy skład lusterek. Specjalność w wyrobach z pięknych drzew parafrskich, jak lampy pinjorowe, ramki do obrazów i fotografii w różnych rozmiarach i kształtach.

Żałożono w r.1903

Rua Mar. Deodoro, 254
Telefon 1335, Curitiba.

Hemorroidy

Zupełne ioh wyleczenie z gwarancją bez operacji, bez bólu i bez wycozynku.

CHOROBY ŻOŁĄDKA I JELIT.

(Wrzody żołądka) leczenie bez operacji, dieta według metod nowoczesnych. **Califes i Diarrheas** gwałtowne przez leczenie wprost. Zwiększenie kanału odchodowego, leczenie bez operacji.

Wrzody na nodze, leczenie bez operacji.

Dr. Mendes de Araujo
Przyjmuję od 2-ej do 5-ej
Avenida João Pessoa 68 —
Alto da Pharmacia Avenida
CURITYBA

JACEK DROMLEWICZ

Lekarz-Dentysta w Curitiba Plombowanie i wyjmowanie zębów bez bólu. Zęby sztuczne, z podniebienie i bez w zlocie i kaucuku. Wykonanie pierwszorzędne. Ceny niskie.
Rua Monsenhor Celso Nr. 148, piętro (Primeiro de Março).

SKŁAD MEBLI

Firmy:

JAKÓB KOZIEN

RUA SÃO FRANCISCO 392

Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łózka, kołyski, stoly, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyżej wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

Świnie!

Są do sprzedania ŚWINIE DO CHOWU, dobrej rasy od 10\$000 do 70\$000 za sztukę.

Bliższych Informacji udziela JORGE A. BONACIF przy drodze za Penitencjarią, w pierwszej Wendezie, po lewej stronie, na rogu, w miejscowości AHU DE OIMA.

- 1043 -

— Spil — mruknęła, odwracając się z brzydkim uśmiechem.

Wyjęła ostrożnie flaszkę z kieszeni i całą zawartość jej wiała do jednej z filiżanek.

Potem schowała pustą do kieszeni. Aby nie zmienić zupełnie jednakowych filiżanek, na przeznaczoną dla księcia położyła łyżeczkę do kawy.

Potem postawiła obiedwie na tacce i odwróciła się trzymając ją w obydwóch rękach.

Nagle stanęła i taka zgroza nią za trzęsła, że o mało ostego nakrycia nie upuściła na ziemię, a filiżanki poruszone stuknęły o siebie z brzękiem; książę siedział na otomanie wyprostowany i patrzył na nią szeroko otwartymi oczami.

Czyżby dostrzegł jej manewr tajemniczy?

Nie powiedział nic, tylko, kiedy podszedł do stołu ziewnął i przetarł sobie oczy.

— Zdasz mi się, że spałem, kiedy szczykowałaś kawę, powiedział sennym głosem i ujął filiżankę bez łyżeczki.

— Nie, ta jest dla ciebie! — zawołała, podsuwając mu zatraty napój.

Norberg z początku biegł szybko ze swoim tupem.

Potem jednak powiedział sobie, że nie ma się co obawiać pościgu z hotelu, a tymczasem pośpiech jego może wzbudzić podejrzenie na ulicy.

Zwolnił kroku i szedł niedbale, rozglądając się z zadowoloną miną.

Wyszukał hotel na głównej ulicy miasta, kazał sobie dać pokój i zamknął się w nim starannie.

Usiadł potem przy stole, wyjął z kieszeni paltoła kasetkę z kosztownościami Kamilli i otworzył ją kluczykiem, który sterczał w zamku.

Klejnoty zagrały wszystkimi barwami tęczy a Norbergowi oczy błysnęły pożądliwością.

Wyjmował sztukę po sztuce, oglądał z miną znawcy kolor i grę kamieni — i twarz rozjaśniała mu się coraz bardziej.

M Hoi! — mruknął półgłosem. Cały ten pstry dobytek wart tyle z pewnością. Naturalnie nie mogę żądać tyle, bo nie mogę sprzedać kamieni w oprawie, muszę je powymować, a oprawę sprzedać, jak stare złoto.

Przypatrywał im się z łobozia, a

potem włożył na palec kosztowny pierścionek z brylantem.

— Jaki to szlachetny wygląd nadaje mało arystokratycznej łapie. Będę go nosił na pamiątkę dzisiejszego zaszczytnego dnia. Ha ha! Kamilla odkryła już z pewnością brak szkatułki. Oddałbym z ochotą jedną z tych szpilek brylantowych za możliwość asystowania przy akcie wściekłości i rozpacz. No, nie ostatni raz widzieliśmy się dzisiaj. Hui! teraz jasno widzę, po co ja osioł jeden, powiedziałem prawdę księżcu? Jeżeli wrzucił Kamillę za drzwi! A do licha! Zęgnęło wtedy rozkoszne nadzieje na tuisty testament!

Wstał i przeszedł się po pokoju zły na siebie i na Kamillę; nie podrażniła go dumą i uporem.

— No przypuszczam, że wykręci się sprytem i zręcznością! — mruknął po krótkim namyśle. Ten rumun to prostak w gruncie rzeczy, i niech Kamilla tylko zabierze się do niego umielfejnis i miękka łapką go pogłaszcz, zamknie oczy na wszystko. Reżoz, że nie zostawi mi wiele czasu do namysłu. Pozbądź się go dzisiaj jeszcze, a wtedy miliony przyjdą do tej kieszeni, no i do mojej, bo co do niej należy, to i do mnie także!

Zachichotał dźwięco, podszedł do stołu i zamknął klejnoty do kasetki.

Chciałbym się jeszcze dowiedzieć, czy Kamilla trwa w zgodzie z księciem, i w ogóle, co się tam dzieje dziś wieczorem.

Ale ostrożność przedewszystkiem. Najlepiej zrobić jeżeli się znówu przebiore. Ale co poznę z temi cackami blizszacami? Pieniądze mi się kofozją, ale nie chciałbym tu pokazywać żadnej z tych rzeczy, bo mogłyby mi to zaskodzić.

Jednak po namyśle postanowił zaraz sprzedać brylantową szpiłkę i pierścionek.

Drabnostki miały opraawda ogromną wartość, ale można było sprzedać bez wzbudzenia podejrzenia.

Począł aż do zmroku, potem wyszedł z hotelu, udał się do fryzjera i kupił siwą brodę z wąsami i perukę.

Był pewien, że pod tem przebraniem nikt go nie pozna na pierwszy rzut oka.

Sprzedził potem za znaczną sumę pierścionek i szpiłkę i poszedł w stronę hotelu, w którym Kamilla z księciem mieszkała.

Pomimo całej swej przezorności nie zauważył, że jest obserwowany i śledzony

- 1044 -

Kiedy wchodził do fryzjera, szedł naprzeciwko niego człowiek fakiś, którego lotr nie zauważył — i spostrzegłszy Norberga stanął zdziwiony, a potem wszedł do pobliskiej bramy i czekał, póki Norberg nie wyszedł w swem nowem przebraniu.

Nie spuścił go z oczu od tej chwili, poszedł za nim krok w krok do jubiera — i tak dalej.

Ozłowiekiem tym był Szmid. Naturalnie nie byłby on poznał Norberga pod maską barona Gilden, ale Dorn nie zapominał na wszelki wypadek dać mu dokładnego opisu farbowanego lisa.

Swój drogą Szmid nie był pewien swego.

Stanął w powym oddaleniu, namyślając się, co ma robić, podczas kiedy Norberg, namyślając się także, chodził tam i z powrotem przed mieszkaniem Kamilli.

Szmid nie mógł się zdecydować. Szedł paru godzinami dopiero przyjechał tu wraz z Bimbo.

Poprzednio był w pierwszym portowie mieście, szukał daremnie Kamilli i dowiedział się dopiero na dworcu o jej zmienionem nazwisku i o celu podróży.

Przyjechałszy tu, poszukiwał właśnie mniemanego hrabiego Palem z żoną — i przypadek zdarzył, że spotkał barona Gilden.

Nie przypuszczał nawet, że stoi przed hotelem, w którym mieszka Kamilla wraz z księciem.

Nie rozumiał też dlatego, czemu Norberg — jeżeli to on był naturalnie — spaceruje przed hotelem, fakty oczekiwał na kogoś.

Jeżeli chciał się przekonać o tożsamości osoby Norberga, to nie mógł się ruszyć ze swego stanowiska; musiał jednak zawiadomić Dorna i Bimbo, którego posłał na dworzec na spotkanie detektywa, gdzie go mają szukać.

Zobaczył narezoście postać, kiwnął na niego i poszedł go na koleję z karteczka, napisaną ołówkiem.

Pewny był, że postanioć znajdzie obryzmego murzyna, a w dodatku jeszcze dość rachowos na to, że Dorn i Bimbo zjawia się wkrótce przy nim.

Jedną troskę jego stanowia myśl, że Norberg może odejść tymczasem.

Przytem musiał się dobrze pilnować, aby nie był zauważonym przez lotra, co ułatwiał mu duży ruch pleszczki i konnych.

Nagle Norberg wszedł do hotelu! Szmid, podsunawszy się do samej bramy, zobaczył go w łocy portjera.

Szmid nie domyślał się, co Norberg ma tam za interes.

Nie przypuszczał, że lotr, oszupale się bezpoleczonym pod swem przebraniem, z całą bezcelnością pytał o księcia i o Kamillę.

— Jestem hrabia Waldstein — powiedział, wchodząc do łocy z pełną głośnością miną, tak, że portjer, który właśnie wdział go (juz jako barona Gilden, nie poznał go zupełnie.

— Czego pan hrabia sobie, tyżysz! — zapytał z ukłonem, zrywając się szybko z krzesła. Czy mieszkanie w naszym hotelu?

— Nie, dziękuję — odparł, przybierając chłodny i niedbaly ton wielkiego wiadomości.

Przytem signał do księcia i wodził go w reke klanisjącemu się portjerowi — dużą sztukę złota.

— Dowiedziałem się, że stanął tutaj — zniszomy mój hrabia Palem — mówił dalej. — Czy mieszka jeszcze tutaj?

— A także, jaśnie panie. Hrabia Palem z żoną. Wyjeżdżają jutro rano.

— Aha. To pani hrabina jest jeszcze także?

— Jest. Czy jaśnie pan tyżysz sobie być zaanonowanym? Są jeszcze w domu, prawdopodobnie z powodu tego wypadku dzisiaj w południe.

— Nie, nieogotraba — odparł Norberg skwapliwie. Jutro rano dowiam się, raz jeszcze. Mówiliście o jakimś wypadku?

— Tak, napaadnięto na hrabina Palem! — odparł portjer i opowiedział całą historię napadu na Kamillę, nie przestając, że ma przed sobą sprawcę zamachu, który wspaniale się bawi tem opowiadaniem.

Norberg udawał ogromnie oburzonego i żatował ogromnie mniemanego hrabiny.

— A ten lotr bezelny umknął? — zapytał, z trudem śmiech hamując.

— Tak, panie hrabio, to właśnie najdziwniejsze z całej tej historii. Pamiętaj, że hrabina go zamknęła; a ponieważ była na miejscu, tejdziosko zamknęła